

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ.32884/09)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

6 Απριλίου 2017

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 44 παρ.2 της Σύμβασης. Ενδέχεται να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Στην υπόθεση Βασιλειάδου κατά Ελλάδας,
Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζοντας σε συμβούλιο αποτελούμενο από τους:
Kristina Pardalos, Πρόεδρο,
Λίνο-Αλέξανδρο Σισιλιάνο,
Ledi Bianku,
Robert Spano,
Armen Harutyunyan,
Pauliine Koskelo,
Jovan Ilievski, Δικαστές
και Abel Campos, Γραμματέα Τμήματος,
Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 14 Μαρτίου 2017,
Εκδίδει την παρακάτω απόφαση, η οποία ελήφθη κατά την ως άνω
ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη με μία προσφυγή (αρ.32884/09) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, μία υπήκοος της οποίας, η Κα Δέσποινα Βασιλειάδου («η προσφεύγουσα»), προσέφυγε στο Δικαστήριο στις 25 Μαΐου 2009 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπήθηκε από την Κα Μ.Κυριακού, Δικηγόρο Θεσσαλονίκης. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τις απεσταλμένες του αντιπροσώπου της, Κες Κ.Παρασκευοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Ζ. Χατζηπαύλου, Δικαστική Πληρεξούσια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Η προσφεύγουσα επικαλείτο παραβίαση του άρθρου 6 παρ.1 της Σύμβασης.

4. Στις 23 Μαρτίου 2012, η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Η προσφεύγουσα γεννήθηκε το 1965 και κατοικεί στην Θεσσαλονίκη, στη συνοικία Αμπελοκήπων.
6. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως εκτέθηκαν από τους διαδίκους, είναι συνοπτικά τα ως εξής.
7. Στις 29 Ιανουαρίου 1991, η προσφεύγουσα προσέφυγε στην επιτροπή απαλλοτριώσεων Χαλκιδικής («η επιτροπή απαλλοτριώσεων»). Ζητούσε να της παραχωρηθεί οικόπεδο στα Νέα Φλογητά προκειμένου να εγκατασταθεί εκεί μόνιμα και να ασχοληθεί με την φυτοκομία.
8. Στις 2 Απριλίου 1997, η επιτροπή απαλλοτριώσεων απέρριψε την αίτηση της προσφεύγουσας για το λόγο ότι η ενδιαφερόμενη κατοικούσε στην Θεσσαλονίκη και όχι στα Νέα Φλογητά (απόφαση αρ.8/1997).
9. Στις 8 Αυγούστου 1997, η προσφεύγουσα διατύπωσε αντίρρηση κατά της απόφασης αυτής.
10. Την 1^η Σεπτεμβρίου 1997, η επιτροπή απαλλοτριώσεων απέρριψε την αντίρρηση της προσφεύγουσας (απόφαση αρ.28/1997).
11. Στις 13 Φεβρουαρίου 1998, η προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης προσφυγή κατά των αποφάσεων της επιτροπής απαλλοτριώσεων της 2ας Απριλίου και της 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1997.
12. Στις 29 Δεκεμβρίου 2000, το Διοικητικό Πρωτοδικείο δεν έκανε δεκτή την προσφυγή της προσφεύγουσας (απόφαση αρ.4770/2000).
13. Στις 4 Ιουλίου 2001, εκείνη άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής.
14. Με την υπ'αρ.800/2004 απόφασης της 12^{ης} Ιανουαρίου 2004, το Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης ακύρωσε την απόφαση της επιτροπής απαλλοτριώσεων της 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1997 και παρέπεμψε την υπόθεση στην τελευταία. Εκτίμησε ότι η προσφεύγουσα, κάτοικος Θεσσαλονίκης, πληρούσε τα κριτήρια του εφαρμοστέου νόμου και ότι η αίτησή της έπρεπε να είχε εξεταστεί ταυτόχρονα με τις άλλες αιτήσεις που εξετάστηκαν το 1997 από την επιτροπή απαλλοτριώσεων.
15. Στις 4 Αυγούστου 2004, η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στη Νομαρχία Χαλκιδικής.

No Φ09222/2807

16. Στις 30 Δεκεμβρίου 2004, η επιτροπή απαλλοτριώσεων έλαβε την υπ'αρ.800/2004 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης καθώς και αίτηση της προσφεύγουσας για την διεκπεραίωση της υπόθεσής της.

17. Στις 23 Αυγούστου 2006, η Νομαρχία Χαλκιδικής πληροφόρησε την προσφεύγουσα για την αδυναμία ικανοποίησης της αίτησής της ελλείνγει διαθέσιμων οικοπέδων.

18. Στις 14 Ιανουαρίου 2008, η προσφεύγουσα κοινοποίησε, με δικαστικό επιμελητή, επιστολή διαμαρτυρίας στην επιτροπή απαλλοτριώσεων για το λόγο ότι δεν είχε ακόμη εξετάσει την υπόθεσή της.

19. Στις 8 Δεκεμβρίου 2008, η προσφεύγουσα προσέφυγε στο τριμελές συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας που ελέγχει την ορθή εκτέλεση από τη διοίκηση των αποφάσεων των διοικητικών δικαστηρίων («η επιτροπή του Συμβουλίου Επικρατείας») (παράγραφος 26 ανωτέρω).

20. Στις 26 Ιουνίου 2009, η επιτροπή απαλλοτριώσεων εξέτασε την αίτηση της προσφεύγουσας της 29^{ης} Ιανουαρίου 1991. Θεώρησε ότι η αίτηση αυτή έπρεπε να γίνει δεκτή, με την επιφύλαξη διαθέσιμης γης στα Νέα Φλογητά (απόφαση αρ.9/2009). Στις 30 Ιουνίου 2009, η επιτροπή απαλλοτριώσεων ενημέρωσε το τριμελές συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας ότι είχε προβεί στην εξέταση της αίτησης της προσφεύγουσας και ότι σύντομα θα εξέδιδε απόφαση. Η εν λόγω απόφαση δημοσιεύθηκε στις 6 Ιουλίου 2009. Διευκρίνιζε ότι η μεταγενέστερη απόκτηση διαμερίσματος, το 2006, από την προσφεύγουσα και τον σύντροφό της δεν είχε ληφθεί υπόψη διότι η αίτηση της ενδιαφερόμενης έπρεπε να εξεταστεί λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες που υφίσταντο την ημέρα κατάθεσης της αίτησης. Κατά την Κυβέρνηση, η επιτροπή απαλλοτριώσεων δεν είχε προβεί στην εξέταση οποιασδήποτε αίτησης παραχώρησης οικοπέδων στα Νέα Φλογητά από το 2004 λόγω της έλλειψης διαθέσιμων οικοπέδων.

21. Στις 11 Φεβρουαρίου 2010, με την υπ'αρ.23/2010 έκθεσή του, το συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας εξέτασε την αίτηση της προσφεύγουσας που κατατέθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2008 και διαπίστωσε ότι η επιτροπή απαλλοτριώσεων είχε αρνηθεί να συμμορφωθεί προς την υπ'αρ.800/2004 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου επί πέντε χρόνια, και τούτο αδικαιολόγητα. Το συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας

No Φ09222/2807

προσέθεσε ότι είχε πληροφορηθεί για την εξέταση της υπόθεσης από την επιτροπή απαλλοτριώσεων αλλά ότι από τον φάκελο δεν προέκυπτε να έχει εκδοθεί σχετική απόφαση. Ζητούσε επίσης από τη Νομαρχία Χαλκιδικής να συμμορφωθεί στην υπ'αρ.800/2004 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου εντός προθεσμίας δύο μηνών. Η άνω έκθεση κοινοποιήθηκε στην επιτροπή απαλλοτριώσεων στις 18 Μαΐου 2010.

22. Στις 21 Μαΐου 2010, η Νομαρχία Χαλκιδικής πληροφόρησε το συμβούλιο του Συμβουλίου Επικρατείας σχετικά με την έκδοση απόφασης στην υπόθεση αυτή από την επιτροπή απαλλοτριώσεων.

23. Με απόφαση της 20^{ης} Οκτωβρίου 2010 (απόφαση αρ.15/2010), η επιτροπή απαλλοτριώσεων αποφάσισε να παραχωρήσει στην προσφεύγουσα οικόπεδο έναντι καταβολής ποσού 40 100 ευρώ. Η απόφαση αυτή διευκρίνιζε ότι επρόκειτο για το μοναδικό διαθέσιμο οικόπεδο στα Νέα Φλογητά.

24. Στις 24 Φεβρουαρίου 2011, το συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας εξέτασε εκ νέου την αίτηση της προσφεύγουσας που κατατέθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2008. Με απόφαση της 3^{ης} Μαρτίου 2011 (απόφαση αρ.32/2011), διαπίστωσε ότι μετά την σύνταξη εκ μέρους του της υπ'αρ.23/2010 έκθεσης, η διοίκηση συμμορφώθηκε προς την υπ'αρ.800/2004 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου.

II. ΤΟ ΟΙΚΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

A. Το Σύνταγμα

25. Το άρθρο 95 παρ.5 του Συντάγματος ορίζει τα εξής:

«Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. »

B. Ο υπ'αρ.3068/2002 νόμος

26. Στις 14 Νοεμβρίου 2002 τέθηκε σε ισχύ ο υπ'αρ.3068/2002 νόμος για την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων από τη διοίκηση (ΦΕΚ αρ.274/2002). Οι διατάξεις του νόμου αυτού ισχύουν για τις δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται μετά την έναρξη της ισχύος του (άρθρο 6), άρα ίσχυαν κατά τον χρόνο των γεγονότων. Το άνω κείμενο προβλέπει, ιδίως, ότι

No Φ09222/2807

η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται, χωρίς καθυστέρηση, προς τις δικαστικές αποφάσεις και να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση των εν λόγω αποφάσεων (άρθρο 1). Ορίζει επίσης ότι τριμελή συμβούλια πρέπει να συγκροτούνται στα ανώτατα ελληνικά δικαστήρια (Ειδικό Ανώτατο Δικαστήριο, Άρειος Πάγος, Συμβούλιο της Επικρατείας και Ελεγκτικό Συνέδριο) με σκοπό τον έλεγχο της ορθής εκτέλεσης από τη διοίκηση, εντός προθεσμίας τριών μηνών το πολύ (που μπορεί να παραταθεί μία φορά εξαιρετικώς), των αποφάσεων των αντίστοιχων δικαστηρίων τους. Τα εν λόγω συμβούλια μπορούν ιδίως να ορίσουν έναν δικαστή ως εντεταλμένο για να συνδράμει τη διοίκηση προτείνοντας μεταξύ άλλων κατάλληλα μέτρα συμμόρφωσης προς μία απόφαση. Εάν η διοίκηση δεν εκτελέσει απόφαση εντός της ορισμένης από το συμβούλιο προθεσμίας, θα της επιβάλλονται ποινές που θα ανανεώνονται όσο η διοίκηση δεν συμμορφώνεται προς αυτή (άρθρο 3). Πειθαρχικά μέτρα μπορούν επίσης να ληφθούν κατά των υπαλλήλων της διοίκησης που ευθύνονται για τη μη εκτέλεση απόφασης (άρθρο 5).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΣΧΥΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡ.1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

27. Η προσφεύγουσα παραπονείται ουσιαστικά για την καθυστέρηση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς την υπ'αρ. 800/2004 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης. Ισχυρίζεται ότι υπάρχει παραβίαση του άρθρου 6 παρ.1 της Σύμβασης, το οικείο, εν προκειμένω, σκέλος του οποίου έχει ως εξής:

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα σε δίκαιη (...) δικαστική ακρόαση (...) από (...) δικαστήριο που έχει ιδρυθεί (...) για την εκδίκαση υποθέσεων για τα αστικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του (...)».

A. Επί του παραδεκτού

28. Διαπιστώνοντας ότι η προσφυγή αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 παρ.3 της Σύμβασης και ότι δεν προσκρούει,

εξάλλου, σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου, το Δικαστήριο την κηρύσσει παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

29. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η καθυστέρηση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς την προαναφερόμενη απόφαση του Διοικητικού Εφετείου δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί από την απουσία διαθέσιμης προς παραχώρηση γης. Η διαθεσιμότητα ενός τέτοιου οικοπέδου μετά το 2004 προκύπτει σαφώς από την υπ'αρ.15/2010 απόφαση της επιτροπής απαλλοτρίωσης (παράγραφος 23 ανωτέρω). Χρειάστηκε όμως δικαστικός αγώνας είκοσι ετών περίπου και η προσφυγή στο τριμελές συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας για να δικαιωθεί.

30. Η Κυβέρνηση αναφέρει ότι δυνάμει των διατάξεων που ισχύουν στο εσωτερικό δίκαιο δεν υπάρχει δικαίωμα κτήσης οικοπέδου αλλά μόνο «δικαίωμα προσδοκίας» για την παραχώρηση οικοπέδου. Επισημαίνει ότι η εφαρμογή των διατάξεων αυτών εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα οικοπέδων στην συγκεκριμένη περιοχή. Εκτιμά, εν προκειμένω, ότι η υποχρέωση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς την υπ'αρ.800/2004 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης συνίστατο μόνο στην επανεξέταση της αίτησης της προσφεύγουσας προκειμένου να προσδιοριστεί το δικαίωμα της τελευταίας να αποκτήσει, ενδεχομένως, οικόπεδο.

31. Η Κυβέρνηση αναφέρει ακόμη ότι η επιτροπή απαλλοτρίωσης δεν είχε προβεί από το 2004 στην εξέταση ανάλογων αιτήσεων λόγω της έλλειψης διαθέσιμων οικοπέδων στα Νέα Φλογητά. Προσθέτει ότι το οικόπεδο που παραχωρήθηκε τελικά στην προσφεύγουσα ήταν το μοναδικό διαθέσιμο. Υποστηρίζει ότι η καθυστερημένη εξέταση από την επιτροπή απαλλοτριώσεων ήταν δικαιολογημένη και ότι δεν είχε συνέπειες ως προς την ουσία της αίτησης. Επιπροσθέτως, κατά την Κυβέρνηση, η διοίκηση δεν αρνήθηκε ποτέ να συμμορφωθεί προς την υπ'αρ.800/2004 απόφαση και η προσφεύγουσα κρατείτο ενήμερη για τις δυσχέρειες σχετικά με την εκτέλεση αυτής. Ως εκ τούτου, κατά τη γνώμη της Κυβέρνησης, ο χρόνος συμμόρφωσης από τη διοίκηση προς την υπ'αρ.800/2014 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου δεν παραβίασε το δικαίωμα που εγγυάται το άρθρο 6 παρ.1 της Σύμβασης.

No Φ09222/2807

32. Η Κυβέρνηση διατείνεται, εξάλλου, ότι η προσφυγή ενώπιον του συμβουλίου του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι προσιτή και αποτελεσματική και ότι η προσφεύγουσα κατέθεσε αίτηση ενώπιον του εν λόγω συμβουλίου τέσσερα χρόνια μετά τη δημοσίευση της υπ'αρ.800/2004 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου. Προσθέτει ότι με την από 6 Ιουλίου 2009 υπ'αρ.800/2004 απόφασή της, η επιτροπή απαλλοτριώσεων αναγνώρισε ότι η προσφεύγουσα δικαιούτο οικόπεδο, συμμορφούμενη με τον τρόπο αυτό προς την υπ'αρ.800/2004 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου. Ισχυρίζεται ότι η επιτροπή απαλλοτριώσεων δεν είχε διαβιβάσει την απόφασή της στο συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας και ότι το τελευταίο, το οποίο επομένως δεν είχε λάβει γνώση αυτής, διαπίστωσε τη μη εκτέλεση της επίδικης απόφασης.

33. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο, όπως το εγγυάται το άρθρο 6 παρ.1 της Σύμβασης, θα ήταν κενό περιεχομένου εάν η εσωτερική έννομη τάξη συμβαλλόμενου Κράτους επέτρεπε μία οριστική και υποχρεωτική δικαστική απόφαση να παραμένει ανεκτέλεστη σε βάρος διαδίκου (*Buyan και λοιποί κατά Ελλάδα*, αρ. 28644/08, παρ.33, 3 Ιουλίου 2012). Η εκτέλεση απόφασης οποιουδήποτε δικαστηρίου πρέπει να θεωρείται ως αναπόσπαστο μέρος της «δίκης» με την έννοια του άρθρου 6 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο έχει ήδη αναγνωρίσει ότι η αποτελεσματική προστασία ενός μέρους και η αποκατάσταση της νομιμότητας προϋποθέτουν την υποχρέωση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς δικαστική απόφαση του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου του Κράτους στον τομέα αυτό (βλέπε, ιδίως, *Hornsby κατά Ελλάδα*, 19 Μαρτίου 1997, παρ.40, Ευρετήριο αποφάσεων 1997-II). Επιπροσθέτως, υπογραμμίζει την ιδιαίτερη σημασία της εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων αναφορικά με τις διοικητικές διαφορές (*Ιερά Μονή Προφήτου Ηλίου Θήρας κατά Ελλάδα*, αρ.32259/02, παρ.34, 22 Δεκεμβρίου 2005).

34. Προκειμένου για την εκτέλεση της υπ'αρ.800/2004 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου που εκδόθηκε στις 12 Ιανουαρίου 2004, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι το δικαστήριο αυτό δέχθηκε την έφεση της προσφεύγουσας και ότι παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον της επιτροπής απαλλοτριώσεων προκειμένου αυτή να αποφανθεί εκ νέου επί της αίτησης της ενδιαφερόμενης

No Φ09222/2807

της 29^{ης} Ιανουαρίου 1991. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι τίποτα στην απόφαση αυτή δεν υποχρέωνε τη διοίκηση να παραχωρήσει αμέσως οικοπέδο στην προσφεύγουσα. Η διοίκηση όφειλε ωστόσο να εξετάσει εκ νέου την αίτηση της ενδιαφερόμενης.

35. Το Δικαστήριο παρατηρεί επίσης ότι η επιτροπή απαλλοτριώσεων δεν δημοσίευσε την απόφασή της σχετικά με την αίτηση αυτή παρά μόνο στις 6 Ιουλίου 2009, ήτοι πέντε χρόνια και έξι μήνες περίπου μετά τη δημοσίευση της υπ'αρ.800/2004 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου που εκδόθηκε στις 12 Ιανουαρίου 2004, και τέσσερα χρόνια και έξι μήνες περίπου μετά την παραλαβή, στις 30 Δεκεμβρίου 2004, τη επίδικης απόφασης. Λαμβάνει υπόψη του το επιχείρημα της Κυβέρνησης σύμφωνα με το οποίο η εξέταση της αίτησης από την επιτροπή απαλλοτριώσεων δεν έγινε σε συντομότερη προθεσμία λόγω της έλλειψης διαθέσιμων οικοπέδων. Εντούτοις, υπογραμμίζει ότι η υποχρέωση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς την υπ'αρ.800/2004 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου δεν συνδεόταν με την τυχόν διαθεσιμότητα οικοπέδου. Πράγματι, η κατάσταση αυτή δεν εμποδίζει την επιτροπή απαλλοτριώσεων να εξετάσει την αίτηση της προσφεύγουσας, και να περιμένει να υπάρξει διαθέσιμη γη, όπως εξάλλου συνέβη τελικώς.

36. Στο θέμα αυτό, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι με την από 11 Φεβρουαρίου 2010 υπ'αρ.23/2010 έκθεσή του, το συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας, διαπίστωσε ότι η διοίκηση δεν είχε συμμορφωθεί προς την επίδικη απόφαση (παράγραφος 21 ανωτέρω). Σημειώνει ότι από τον φάκελο προκύπτει ότι η έκθεση αυτή εκδόθηκε πριν το τριμελές συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας πληροφορηθεί την υπ'αρ.9/2009 απόφαση, η οποία δικαίωσε την προσφεύγουσα. Η έκθεση αυτή αποτελεί όμως ένδειξη της καθυστέρησης στην εκτέλεση της υπ'αρ.800/2004 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου. Το Δικαστήριο σημειώνει επίσης ότι η προσφεύγουσα είχε καταθέσει την αρχική της αίτηση για παραχώρηση οικοπέδου το 1991.

37. Συνεπώς, τίποτα δεν εξηγεί γιατί η επιτροπή απαλλοτριώσεων έκανε πέντε χρόνια και έξι μήνες περίπου να εξετάσει την επίμαχη αίτηση, και γιατί η απόφαση αυτή λήφθηκε μόνο αφού η προσφεύγουσα προσέφυγε στο συμβούλιο του Συμβουλίου Επικρατείας. Φαίνεται λοιπόν ότι η διοίκηση

No Φ09222/2807

παρέλειψε να συμμορφωθεί εντός εύλογης προθεσμίας προς την υπ'αρ.800/2004 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου, κάτι που δεν συνάδει με το άρθρο 6 παρ.1 της σύμβασης (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Prodan κατά Μολδαβίας*, αρ.49806/99, παρ.54-55, ΕΔΔΑ 2004-III, *Chmalko κατά Ουκρανίας*, αρ.60750/00, παρ.46, 20 Ιουλίου 2004 και *Γεωργούλης και λοιποί κατά Ελλάδας*, αρ.38752/04, 21 Ιουνίου 2007). Επομένως, υπήρξε παραβίαση της διάταξης αυτής στο θέμα αυτό.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

38. Κατά το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Βλάβη

39. Η προσφεύγουσα απαιτεί 15 000 ευρώ για την ηθική βλάβη που εκτιμά ότι υπέστη.

40. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι το αιτούμενο ποσό είναι υπερβολικό και ότι δεν αντιστοιχεί στις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης. Προσθέτει ότι η προσφεύγουσα κέρδισε τη δίκη και ότι ο χρόνος εξέτασης της αίτησής της ήταν δικαιολογημένος και χωρίς επιπτώσεις ως προς την ουσία αυτής. Πιστεύει ότι η διαπίστωση της παραβίασης θα αποτελούσε επαρκή δίκαιη ικανοποίηση.

41. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η προσφεύγουσα υπέστη ηθική βλάβη εξαιτίας της παραβίασης του δικαιώματός της, όπως το εγγυάται το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης, και ότι η βλάβη αυτή δεν αποκαθίσταται επαρκώς με τη διαπίστωση της παραβίασης. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης, θεωρεί ότι συντρέχει λόγος επιδίκασης στην προσφεύγουσα του ποσού των 3000 ευρώ λόγω ηθικής βλάβης, συν κάθε ποσό που τυχόν οφείλει εκείνη για φόρους.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

42. Η προσφεύγουσα ζητά επίσης, με την προσκόμιση τιμολογίων, 2 500 ευρώ προς εξόφληση των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης που λέει ότι κατέβαλε για τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου.

43. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι το αιτούμενο ποσό δεν είναι εύλογο και ότι, σε κάθε περίπτωση, εάν το Δικαστήριο θεωρήσει ότι χρειάζεται να επιδικαστεί ποσό για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη, αυτό πρέπει να είναι κάτω των 1 500 ευρώ.

44. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο προσφεύγων μπορεί να πετύχει την καταβολή των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης του μόνο εφόσον αποδειχθούν η πραγματικότητα αυτών, η αναγκαιότητά τους και ο εύλογος χαρακτήρας του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση), αρ.31107/96, παρ.54, ΕΔΔΑ 2000-XI).

45. Εν προκειμένω, λαμβανομένων υπόψη των εγγράφων που προσκομίστηκαν και των προαναφερομένων κριτηρίων, το Δικαστήριο εκτιμά εύλογο να επιδικάσει στην προσφεύγουσα 1000 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη για τη διαδικασία ενώπιόν του, συν κάθε τυχόν οφειλόμενο από εκείνη ποσό για φόρους.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

46. Το Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή,
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ.1 της Σύμβασης,
3. *Αποφαίνεται*

No Φ09222/2807

α) ότι το καθ' ου η προσφυγή Κράτος οφείλει να καταβάλει στην προσφεύγουσα, εντός τριών μηνών από την ημέρα που η απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ.2 της Σύμβασης, τα ακόλουθα ποσά:

ι) 3 000 ΕΥΡΩ (τρεις χιλιάδες ευρώ), συν κάθε ποσό που τυχόν οφείλεται ως φόρος, λόγω ηθικής βλάβης,

ιι) 1 000 ΕΥΡΩ (χίλια ευρώ), συν κάθε ποσό που τυχόν οφείλει η προσφεύγουσα για φόρους, για έξοδα και δικαστική δαπάνη,

β) ότι από την εκπνοή της άνω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξάνονται με απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες,

4. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 6 Απριλίου 2017, κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 παρ.2 και 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)
Abel Campos
Γραμματέας

(υπογραφή)
Kristina Pardalos
Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου εγγράφου σε γαλλική γλώσσα.
Η Μεταφράστρια: Χρ.Παπαζαρκάδα